

Ομιλία του Πάνου Πόλκα, Δημάρχου Καλαβρύτων. Εκφωνήθηκε στον Καθεδρικό Ναό της Μαρτυρικής πόλης των Καλαβρύτων στις 13-12-1988.

Λυπητερά χτύπησαν και σήμερα οι καμπάνες των εκκλησιών μας, για να σημάνουν την 45η επέτειο της τραγικής μέρας της 13η Δεκεμβρίου 1943, της μέρας του ολοκαυτώματος των Καλαβρύτων, της μέρας που δίκαια χαρακτηρίστηκε σαν η πιο μαύρη μέρα της κατοχής στον πανελλαδικό χώρο. Για να ξαναζήσουμε νοερά εμείς οι Καλαβρυτινοί τα φρικιαστικά, τα ανατριχιαστικά γεγονότος εκείνης της μέρας, να ξαναζήσουμε εκείνα που κάθε μέρα προσπαθούμε να ξεχάσουμε, εκείνα που μας έχουν γίνει καθημερινός εφιάλτης.

Και θα συνέρχεται στον αιώνα τον άπαντα τούτη την μέρα η Καλαβρυτινή κοινωνία, με την παρουσία εκπροσώπων της εκκλησίας και της πολιτείας για να ανάβει το κανδήλι και το κερί του χρέους στην αιωνία μνήμη των μαρτύρων των Καλαβρύτων, να αποδοκιμάζει τα δεινά του πολέμου, την φρίκη του Καλαβρυτινού εγκλήματος και να τονίζει την ανάγκη για την συμφιλίωση και συνεργασία των λαών, για την ειρηνική συνύπαρξή τους και για να κυριαρχήσει επιτέλους η επί γης Ειρήνη.

Δούλεψαν οι ναζιστές κατακτητές και σχεδίασαν την επιτυχία του απαίσιου εγκλήματός τους στον καμβά ενός επιτελικά καταστρωμένου σχεδίου, και πέτυχαν τους σκοπούς τους που ήταν η ομαδική δολοφονία των Καλαβρυτινών, η πυρπόληση και καταστροφή της πόλεως, αφού προηγήθηκε συστηματική λεηλασία οικιών, εκκλησιών, καταστημάτων και τραπεζών και αρπάχτηκε το ζωικό κεφάλαιο της περιοχής.

Αλλά ας δούμε σε συντομία τα τραγικά γεγονότα.

Στις 16 Οκτωβρίου 1943 μία μάχη κοντά στην Κερπινή με ανταρτικές δυνάμεις που είχε σαν αποτέλεσμα να εξοντωθεί ένας Γερμανικός λόχος, στάθηκε η αφορμή για να πραγματοποιήσουν οι Χιτλερικοί και τα εγκληματικά τους σχέδια και να αφήσουν στον ιστορικό τούτο χώρο το μπιλιέτο τους.

Στις 6 Δεκεμβρίου 1943 από Τρίπολι - Αργος - Πάτρα και Αίγιο φάλαγγες ξεκινούν με επίκεντρο τα Καλάβρυτα.

Στο διάβα τους σκορπούν το θάνατο σε κάθε Καλαβρυτινό. Στου Παπαντώνη, το τμήμα των Πατρών σκότωσε τους Σαρανταυγαίους Καλαβρυτινούς κτηνοτρόφους που πηγαίνουν στον κάμπο, αφού τους υποχρεώνουν να ανοίξουν μόνοι τον τάφο τους. Θέτουν όμως υπό την προστασία τους τη στάνη, 600 πρόβατα και 30 μεγάλα ζώα είναι αυτά.

Φωτιά και τσεκούρι, φωτιά και τουφεκίδι στο διάβα τους. Καίνε και σκοτώνουν στην Κερπινή, στους Ρωγούς μέσα στην εκκλησία που μετά την έκαψαν, την Ζαχλωρού. Στο Μέγα Σπήλαιο τους Καλογέρους τους γκρεμίζουν σε βράθο, στο Σούβαρδο, στο Βραχνί, στην Κλειτορία, παντού φωτιά και

σκοτωμός!

13 Δεκεμβρίου 1943 ημέρα Δευτέρα και μέρα παγερή.

Πριν καλά - καλά ξημερώσει χτυτούν οι καμπάνες της εκκλησίας για συγκεντρωση, ενώ Γερμανοί Αξιωματικοί και στρατιώτες διατάσσουν να συγκεντρωθούν όλοι οι κάτοικοι στο Δημοτικό Σχολείο, αφού πάρουν μαζί τους μια κουβέρτα και τρόφιμα μιας μέρας και επιβλέπουν για την αυστηρή τήρηση της διαταγής.

Εκεί έγινε ο διαχωρισμός. Τους άνδρες από 14 ετών έως και 80 τους οδηγούν σε δύο φάλαγγες στου Καππή το χωράφι, που ήταν προσεχτικά επιλεγμένο, γιατί η αμφιθεατρική του διαμόρφωση δεν θα επέτρεπε σε κανέναν να γλυτώσει αλλά και γιατί ικανοποιούσε τα σαδιστικά τους ένστικτα, αφού οι Καλαβρυτινοί ήσαν αναγκασμένοι να δουν τις περιουσίες τους, τους κόπους τους τόσων ετών, την πόλη τους να καίγονται και μαζί της τα παιδιά τους και οι γυναίκες τους.

Ο Διοικητής του Γερμανικού τμήματος, ο Τένερ, ένα τέρας πραγματικό, μια διεστραμμένη ψυχή, κρατάει μια ρόκα και συνεχώς μασουλάει καρύδια.

Ο Κωνσταντίνος Αθανασιάδης, καθηγητής των Γαλλικών τον ρωτάει για τους σκοπούς τους και αυτός τους δίνει το λόγο της στρατιωτικής του τιμής ότι δεν πρόκειται να τους σκοτώσουν αλλά την πόλη θα κάψουν και τον πληθυσμό θα τον μεταφέρουν σε άλλη πόλη.

Το πλήθος κάπως ησύχασε και ο Παπά Καλός δίνει κουράγιο. Μα όταν γύρισαν οι Διευθυντές των δύο Τραπεζών και του Ταμείου που από εκεί τους πήγαν με συνοδεία οι Γερμανοί και ανακοίνωσαν ότι άνοιξαν τα χρηματοκιβώτια και πήραν χρήματα και χρυσαφικά και ότι τους ίδιους λήστεψαν και τους πήραν ρολόγια, δακτυλίδια και βέρες, η αγωνία κορυφώθηκε.

Κάτω όλη η πόλη καιγότανε από τα ερημοκλήσια ως την κεντρική εκκλησία, της Παναγίας. Σκέψεις και συνεννοήσεις για επίθεση κριθήκαν απραγματοποίητες από την προβολή της εύλογης αγωνίας για την τύχη των γυναικόπαιδων.

Σε λίγο μια πράσινη και σε συνέχεια μια κόκκινη φωτοβολίδα έδωσαν το σύνθημα και τα πολυβόλα άρχισαν να θερίζουν τους Καλαβρυτινούς που ξέσπασαν σε κατάρες και ζητωκραυγές.

«Φτου σου αγριάνθρωπε Τένερ! Πού είναι Κανίβαλε η στρατιωτική σου τιμή;»

«Όλοι σας είσθε κτήνη και βάρβαροι».

«Φτου σας γουρούνια», φωνάζει ο Αθανασιάδης.

«Αδέλφια των πολλών ο θάνατος δεν είναι θάνατος για την πατρίδα», και δεν προλαβαίνει να τελειώσει ο δικηγόρος Πάνας Γεωργαντάς, ενώ ο γιατρός Χάμψας αγκαλιάζει τα δύο του παιδιά και φωνάζει: **"Ζήτω η Ελλάδα μας"** και μυριόστομες ζητωκραυγές ακολουθούν για να μεταβληθούν αυτοστιγμής σε κραυγές πόνου και φρίκης, ως που ο χάρος επέβαλε τη νεκρική στιγμή του, με εξαίρεση το 14χρονο Ντίνο Δημόπουλο που έτρεχε αλαφιασμένος, ζητούσε βοήθεια, φώναζε πως είναι μαθητής και ήθελε να ζήσει, ώσπου μια ριπή

του σφράγισε για πάντα το στόμα.

Ύστερα για να βεβαιωθούν πως δεν απέμεινε μάρτυρας του απαίσιου εγκλήματος τραβούσαν τον καθένα πιο πέρα και του 'διναν τη χαριστική βολή. Έτσι το άγονο χωράφι του Καππή στρώθηκε απ' άκρη σ' άκρη με τα πτώματα ολόκληρη της ανδρικής κοινωνίας τούτης της πόλης και ποτίστηκε με ζεστό αίμα που άρχισε να κυλάει σαν αυλάκι.

Επέζησαν 13 μάρτυρες, μάρτυρες πραγματικοί.

Ύστερα και αφού κάλυψαν φωτογραφικά την ηρωική τους πράξη συντεταγμένοι και τραγουδώντας οι εγκληματίες έφυγαν για την Αγία Λαύρα. Έκαψαν το ιστορικό Μοναστήρι και θυσίασαν τους καλογέρους και τους υποτακτικούς νέους και γέρους. Κλείνει εδώ η αυλαία της πρώτης πράξης του δράματος και θα δούμε τη δεύτερη.

Το Δημοτικό Σχολείο είναι ο τόπος του δικού μας δράματος ο χώρος της αγωνίας της φρίκης, της παραφροσύνης που ζήσαμε εμείς τα γυναικόπαιδα - λέει η συμπατριώτισσα που ήταν τότε δωδεκάχρονη κοπέλα. Και συνεχίζει. Οι καρδιές μας χτύπαγαν δυνατά, πήγαιναν να σπάσουν από φόβο και αγωνία. Κι απ' τα παράθυρα βλέπαμε τα σπίτια να καίγονται. Φλόγες τεράστιες τα έζωναν, τα κατάρωγαν και αυτά έτριζαν και σωριαζόσαστε σ' ερείπια. Ωρες φρικτές που ζήσαμε ασφυκτικά στριμωγμένες στις αίθουσες. Ο χρόνος φαινόταν ατελείωτος.

Τα μωρά στην αγκαλιά κλαίγανε κι εμείς τα παιδιά κρατούσαμε τις μανάδες μας από το χέρι σφικτά ή τις τραβούσαμε απ' το φουστάνι ζητώντας διέξοδο. Κι αυτές, άλλες ακίνητες με τα μάτια στυλωμένα στο ταβάνι και το δεξί χέρι σ' ένα ατελείωτο σταυροκόπημα άλλες σε συνεχείς βαθιές μετάνοιες και με το που σηκωνόσαστε κάθε φορά έκαναν μεγάλους όσο μπορούσαν με το χέρι σταυρούς. Κι από παντού άκουγες **"Παναγιά μου τον άντρα μου και τα παιδιά μου"**, **«Αγία μου Βαρβάρα το Νίκο μου και το Γιώργη μου»**, **«Αγία μου Αικατερίνη, Άγιε μου Νικόλαε, Αγία μου Τριάδα»** και ονόματα όσα μπορείς να φανταστείς και τα τάματα σωρό. Κι ανάμεσά μας γέροι ανήμποροι, έτοιμοι να σωριαστούν και ο μπάρμπα Τάσος ο Σαρδέλης γονατιστός όλη την ώρα διάβαζε φωναχτά συνέχεια περικοπές από το Ιερό Ευαγγέλιο που είχε μαζί του. Κι αυτός ο λεβεντόγερος, παρά τα 70 του χρόνια μπάρμπα Γιώργης ο Τσαρουχάς, κι αυτός σκυφτός σε βαθιές μετάνοιες και ώρες-ώρες, σήκωνε τα χέρια ψηλά κι εφώναζε **"σιωπάτε γυναίκες - ο θεός είναι μεγάλος και δεν κάναμε κανένα κακό, θα μας προστατέψει"**.

Κι απαντούσαν αυτές **«πού είναι οι άντρες μας;»** **«Πού είναι τα παιδιά μας;»**

Κι άλλοτε σωπαίναμε σαν να καρτερούσαμε ν' ακούσουμε τι θα γίνει και ξαναρχίζαμε το κλάμα και το ουρλιαχτό, τις προσευχές, τα τάματα.

Άξαφνα μια φωνή γεμάτη φρίκη και σπαραγμό ακούγεται **"Φωτιά...μας καίνε. Φλόγες βγαίνουν από το υπόγειο του Σχολείου"**

Αλλοφροσύνη, αλαλαγμός. Ο καπνός μάς πνίγει. Η φωτιά μάς περιζώνει. Ασφυξία, κραυγές, φωνές. Τρίζουν τα τζάμια. Μια ανθρώπινη μάζα είμαστε που κινούμεθα από τη μια πόρτα στην άλλη και κτυπάμε με μανία και απελπισία να

μας ανοίξουν. Και προσπαθούμε με όλη τη δύναμη της παραφροσύνης να σπάσουμε τις πόρτες και να βγούμε, να σωθούμε. Μα αυτές είναι κλειδωμένες και μάταια το ανθρώπινο κύμα σπάζει πάνω τους. Δεν υποχωρούν.

Άξαφνα κάποια ανοίγει. Και τότε ορμάμε όλες μαζί να βγούμε και καμιά δεν μπορεί. Με πολύ κόπο και προσπάθεια κάποτε βρεθήκαμε στο δρόμο άλλες από την πόρτα και άλλες από τα παράθυρα, αφού αφήσαμε νεκρή, από το ποδοπάτημα τη γριά Κρίνα Τσαβαλά και τότε αντικρίσαμε... Λαμπαδιασμένη η πόλη, φωτιά απ' άκρη σ' άκρη κι ένας ήλιος, μέσα από τη μαυρίλα και την ομίχλη, σαν ένα τεράστιο νεκροκάντηλο. Πάνε τα Καλάβρυτα, απ' το χέρι του Νέου Νέρωνα. Χάθηκε ο μόχθος, ο ιδρώτας τόσων ετών. Οι Γερμανοί ασάλευτοι, βλοσυροί με τα οπλοπολυβόλα στα χέρια τους μας κοιτάζουν σαρκαστικά.

Άνδρες όμως δεν φαίνονται. Πού να σταθούμε, πού να πάμε! Τρέμουμε από την παγωνιά, το φόβο, την αγωνία. Προχωρούμε εκεί που δεν υπάρχουν σπίτια, μακριά σ' αμπέλια και στα χωράφια. Πρέπει να έχει περάσει το μεσημέρι.

Σκόρπιοι Γερμανοί εδώ και εκεί μας παρακολουθούν. Κάποτε κι αυτοί εξαφανίζονται. Άνδρας όμως δικός μας, κανένας από πουθενά δεν ξεπροβάλλει. Καθόμαστε στη γη με σφιγμένα τα χείλη από την απόγνωση.

Μπροστά μας τα Καλάβρυτα με κουρνιαχτούς χάνονται στις φλόγες.

Πού είναι οι άνδρες;

Δεν είναι αυτή φωνή που βγαίνει από στόμα γυναίκας. Είναι κραυγή, είναι ουρλιαχτό, είναι σπαραγμός καρδιάς. "**Σκοτώσανε τους άνδρες του Καππή τη λάκκα**". Αδύνατον να το δεχτή καρδιά μάνας, γυναίκας, παιδιού. Θα τρελαθούμε. Κοπετός, οδύνη. Μα αδύνατον δεν μπορεί ψέματα θάνατι.

Γυναίκες Καλαβρυτινές πάμε να θρηνήσουμε στην πλαγιά το χαμό των αγαπημένων μας. Γυναίκες νέες, γριές αδύναμες, παιδιά ελάτε να ενώσουμε τον πόνο μας σ' ένα ατελείωτο μοιρολόγι και να κλάψουμε πατέρες, γιούς, αδέρφια, συζύγους και να σκάψουμε και ό, τι πολυτιμότερο είχαμε να θάψουμε.

Και τραβάμε το μονοπάτι στην ανηφοριά για την πλαγιά με κόπο, ανήμπορες από τον πολύ τον πόνο. Και φθάνουμε, κι αντικρίζουμε... Παραφροσύνη. Οδυρμός. Ράγισε η καρδιά μας. Αγκρίψε το μάτι μας. Κόπηκε η ανάσα μας. Μείναμε ασάλευτες. Παγώσαμε. Ποτάμι το αίμα. Αγνώριστα τα κορμιά. Κατακόκκινος ο τόπος λες κι είναι σπαρμένος παπαρούνες. Το λογικό σαλεύει. Τα πόδια λυγίζουν, γονατίζουμε και πέφτουμε πάνω στα πτώματα, με συντριβή θρηνώντας, αγκαλιάζοντας και αλαλάζοντας. Ανείπωτο δράμα. Κλαίμε χωρίς σταματημό.

Πώς να περιγράψει κανείς αυτές τις σκηνές; Και πώς να περιγράψει την σκηνή την επόμενη που οι γυναίκες, ντυμένες στα πολύχρωμα φορέματά τους, παγωμένες όμως, σωστές ζωντανές, έκαναν την πιο τραγική ομαδική κηδεία; Σέρνοντας στο κατηφορικό μονοπάτι τις κουβέρτες που είχαν δώσει εντολή οι Γερμανοί να πάρουν μαζί τους με τρόφιμα με πάνω τους τα κατακρεουργημένα πτώματα των αγαπημένων τους, ενός, δύο, πέντε μα και έξη ακόμα για να μεταφέρουν στο Νεκροταφείο, πνιγμένες από τα σύννεφα του καπνού που

ερχόσαστε από την καιγόμενη πόλη, τρεκλίζοντας στο μονοπάτι το στρωμένο από αχνίζοντα μυαλά, κομμένα χέρια και πόδια και τσαλαβουτώντας κυριολεκτικά τσαλαβουτώντας στο αυλάκι που σχημάτιζε το ζεστό αίμα.

Έσκαβαν οι γυναίκες με τα χέρια τους τάφους –πού να βρίσκαν εργαλεία;- στην παγωμένη γη του Δεκέμβρη και έθαβαν και σκέπαζαν με χώμα τους νεκρούς, σκούζοντας και μοιρολογώντας. Έθαβαν όσους μπόρεσαν και άλλους άφησαν στην πλαγιά κι άλλους στο μονοπάτι για την άλλη μέρα.

Ξενύχτησαν οι γυναίκες και τα παιδιά σ' απαγκερούς χώρους στις αυλές κοντά στα καιγόμενα ερείπια για να ζεσταθούν ή στα κοτέτσια, στις αποθήκες και τα λίγα, τα 15 μόνο σπίτια που ξέφυγαν το χαλασμό.

Και σαν ξημέρωσε ξανάρχισαν το θάψιμο και σαν τελείωσαν το ατέλειωτο αυτό καθήκον γύρισαν στα χαλάσματα να μαζέψουν κανένα τσίγκο και να φτιάξουν πρόχειρα στέγαστρα στα οποία για χρόνια έμελλε να στεγάσουν τα ορφανά.

Δεν περιγράφονται αυτές οι μέρες, ούτε οι επόμενες με το ατέλειωτο από κάθε χάλασμα μοιρολόι, από εκατοντάδες γυναίκες χήρες, μανάδες και αδελφές, με τα όρνια να φτερουγίζουν πάνω στην πόλη σκούζοντας απαίσια κι ασταμάτητα, ενώ οι ντουφεκιές έπεφταν απανωτά σ' αγρίμια και σκυλιά που τραβούσαν τις σάρκες από τα άναχλα θαμμένα πτώματα.

Δράμα ανείπωτο, δράμα απερίγραπτο, παντού αίμα, φωτιά ερείπια, χαλασμός.

Σώθηκαν 13 κι ανάμεσά τους ο Τάκης Σπηλιόπουλος, μετέπειτα Δήμαρχος, που στάθηκε μάρτυρας κατηγορίας στη δίκη της Νυρεμβέργης, για να μεταφέρει το κατηγορώ των Καλαβρυτινών, το κατηγορώ του Ελληνικού Έθνους, το κατηγορώ της πολιτισμένης ανθρωπότητας.

Δολοφονία καλά προσχεδιασμένη ήταν, όπως αποδειχνει μια σειρά πράξεων και παραλείψεων τους που σκοπό είχαν να παραπλανήσουν τους Καλαβρυτινούς και να μη φύγουν.

Η υποχρεωτική συγκέντρωση των ανδρών της Βυσσώκας και η απελευθέρωσή τους ύστερα από ένα λιγόλεπτο λόγο Γερμανού αξιωματικού για τα αισθήματα αγάπης του Γερμανικού Στρατού προς τον Ελληνικό Λαό.

Η παράλειψη να τιμωρήσουν συγγενείς των ανταρτών και το κάψιμο 5 μόνο από τα 32 σπίτια των ανταρτών.

Ο αποχαιρετισμός του Προέδρου της Κοινότητας αιμνήστου Χρήστου Παπανδρέου από το Γερμανό διοικητή στις 12 Δεκεμβρίου με τη δήλωση ότι το πρωί θα εγκατέλειπαν την πόλη.

Η εντολή να πάρουν μαζί τους μια κουβέρτα και τρόφιμα.

Θέληση του κατακτητή ήταν να αφανίσει τα Καλάβρυτα από το χάρτη, να σβήσει το χώρο που θύμιζε Αγία Λαύρα, που θύμιζε 1821. Γι' αυτό τα 'καψε απ' άκρη σ' άκρη, ακόμη και τις εκκλησίες και τα ερημοκλήσια, γι' αυτό δολοφόνησε τους άνδρες, ακόμη και τα φύτρα, τα παιδιά.

Έτσι αφανίστηκε η μικρή πολιτεία, έτσι έπεσαν οι ηρωικοί μάρτυρες του Έθνους, οι Καλαβρυτινοί.

Το ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων και η θυσία των Καλαβρυτινών συγκίνησε και συνένωσε τους Έλληνες και ενδυνάμωσε τον αγώνα κατά του κατακτητή. Και στον Ελληνικό χώρο και σε κάθε γωνιά της γης, σκλαβωμένη ή ελεύθερη, όπως έγγραφα ομολογεί ο τότε Γερμανός Στρατιωτικός διοικητής στην Ελλάδα, SPEIDEL, που με το από 8 Ιανουαρίου 1944 γράμμα του ενημερώνει τους προϊσταμένους του ότι η υπόθεση Καλαβρύτων κρατεί σε συγκίνηση ολόκληρο το Ελληνικό λαό, περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο πρόβλημα και ότι η ψυχολογική επίδραση των μέτρων του Γερμανικού Στρατού «*συνένωσαν και πάλιν τον Εθνικό και Κομμουνιστικόν κόσμον εις κοινόν μέτωπον εναντίον της Γερμανικού Στρατού. Τούτο*» γράφει, «*ήτο ιδιαιτέρως λυπηρόν και ανέτρεψε τας από πολλού χρόνου καταβαλλομένας παρ' εμού προσπαθείας διάσπασης και διαχωρισμού των Εθνικών και Κομμουνιστικών στοιχείων της χώρας επιτευχθείσης αντιθέτως και πάλιν προσεγγίσεως αυτών*».

Γι' αυτό η προσφορά των Καλαβρυτινών στο Έθνος είναι για άλλη μια φορά ανεκτίμητης αξίας.

Όσοι επέζησαν, οι χήρες, τα ορφανά και ελάχιστοι άνδρες επιδόθηκαν στην τήρηση ενός όρκου, που έδωσαν βουβά, ο καθένας χωριστά:
Να ξαναφτιάξουν τα Καλάβρυτα.

Οι χήρες, οι ηρωικότερες μορφές αυτής της θυσίας, στάθηκαν άξιες μανάδες και αληθινές Ελληνίδες. Μάζεψαν τα μωρά τους γιατί μόνο τέτοια τους απέμειναν, κάτω από ένα φύλλο τσίγκο και παλεύοντας κάτω από τις πιο άθλιες συνθήκες, κατόρθωσαν να αναστήσουν και να ξανακτίσουν το σπιτικό τους. Μόνο τους βραβείο, η ικανοποίηση από την πραγμάτωση του όρκου από την εκπλήρωση του χρέους.

Και έστησαν σαν απάντηση ένα μεγάλο Σταυρό, λίγο πιο πάνω από τον τόπο του απαίσιου εγκλήματος. Και το Μνημείο-Σύμβολο του μαρτυρίου της πόλης μας και το γλυπτό της πονεμένης Μάνας, που όλα τα λέει, όλα τα μαρτυράει.

Αθάνατοι. Συγχωρήστε μας τα δάκρυα που φέρνει η ανθρώπινη αδυναμία και βεβαιωθείτε πως η σκέψη μας είναι πάντα κοντά σας.

Και θέλουμε ακόμα να σας διαβεβαιώσουμε ότι θα ολοκληρώσουμε την προσπάθεια, που τώρα αρχίσαμε, να φτιάξουμε το Μουσείο, γιατί θέλουμε τα Καλάβρυτα, που είναι γη ζυμωμένη και ξαναζυμωμένη με αίμα, που είναι γη ιστορική και μαρτυρική, να γίνει φωλιά για τα περιστέρια της ειρήνης, φωλιά της παγκόσμιας Ένωσης μαρτυρικών πόλεων και πόλεων ειρήνης, της οποίας ο Δήμος μας είναι ιδρυτικό μέλος και αντίλαλος της πρωτοβουλίας των έξι (6) και κάθε φιλειρηνικής προσπάθειας.

Θέλουμε να κάνουμε τα Καλάβρυτα παγκόσμιο σύμβολο, παγκόσμια φωτεινή οθόνη που θα προβάλλεται η φρίκη του πολέμου και η απαίτηση της πολιτισμένης ανθρωπότητας για συμφιλίωση και συνεργασία των λαών για εδραίωση της παγκόσμιας ειρήνης.

Το αίμα σας, το αίμα των εκατοντάδων Καλαβρυτινών το απαιτεί.
ΑΘΑΝΑΤΟΙ Η μνήμη σας είναι αιωνία